

Huntingtonen gaitzaren inguruko ekarpenak egin ditu EHUKo ikertzaile batek

Leire Valcarcel ikertzailea lanean ari den laborategian. EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA

Gaixotasun honetan, zaila izan ohi da zein terapiari heldu erabakitzea. Ikerketa honi esker, ospitaletan pazienteen diagnostiko kliniko eta genetikoak egiteko jarduera protokolo bat ezarri da.

GARA | BILBO

Euskal Herriko Unibertsitateko Genetika, Antropologia Fisikoa eta Animalien Fisiologia saileko ikerlaria den Leire Valcarcelek Huntingtonen gaixotasunaren agerpena atzeratzeko baliagarri izan daitezkeen zenbait faktore aurkitu ditu.

Jakinarazitakoaren arabera, gaitz bat eragiten duen gene edo proteina bakar bat aztertzeak erraza dirudien arren, ez da hala. Huntingtonen gaitza eragiten duen huntingtina proteina da horren adibide. Gaixotasun honek nerbio sisteman ezinbestekoak diren prozesu zelularretan eragina dauka eta horregatik mugimendu arazoak sortzen ditu, alegia, nahigabeko eta etengabeko mugimenduak eragiten ditu aurpegian zein gorputzean. Portaera aldaketak eta dementzia ere badira gaitz honen sintomak. Sendaezina da eta tratamendu urria dauka.

Egun, erronka handia da huntingtina proteinaren espresioa eragozteko, horregatik da hain garrantzitsua gaitzaren bilakera moteltzen edo honen agerpena atzeratzen duten estrategia terapeutikoak garatzea. Zentzu horretan, EHUKo ikertzaileak badauka zeresanik. Izan ere, gaixotasuna agertzeko adina atzera

HEREDITARIOA

Europar jatorriko 10.000 biztanletik batek dauka Huntingtonen gaitza. 50 urteren bueltan agertu ohi da eta hereditarioa da, beraz, belaunaldiz belaunaldi pasatzea ekiditea ez da erraza.

lezaketen faktoreak aztertu ditu Leire Valcarcelek huntingtina-aren agerpena atzeratzeko edo, ahal izanez gero, saihesteko.

Adina atzeratzea

Huntingtonen gaitzari «Huntingtonen korea» edo «San Vito-ren dantza» ere deitzen diote. Neuroendekapenezko asaldur bat da, genetiko, ezohikoa eta berantiarra.

Hereditarioa ere bada eta gaixotasuna dutenen seme-alabek heredatzeko %50eko probabilitatea dute. Normalean adin tartet zehatz batean agertzen da, hau da, 45-55 bitartean –ugaltzeko adina igaro ostean– beraz, belaunaldiz belaunaldi igarotzea

ekiditea oso zaila da. Kalkuluen arabera, europar jatorriko 10.000 biztanletik batek du gaitz hori eta ez dago alde handirik emakumeen eta gizonen artean.

Pazienteen DNAko ZAG hiru-kotea (zitosina-adenina-guanina) aztertu ostean, ekarpenak egin dizkio Valcarcelek zientziari. Izan ere, ospitaletan pazienteen erregistro baten sorrera bultzatu du eta pazienteen diagnostiko kliniko eta genetikoak egiteko jarduera protokolo bat ezarri da. «Zein estrategia terapeutiko garatzeko den lehenbizi, zein izango den eraginkorra, zaila da hori aurreikustea; zientzialariak, ordea, ohartu dira gaitz hori ikertzen jarraitu beharra dagoela. Mundu osoko zientzialariak ari dira ahaleginak egiten, gaitz hori dutenak sendatzeko eta haiei laguntzeko terapia eraginkor bat aurkitu nahian», azaldu zuen EHUKo ikertzaileak.

Bere doktore tesirako egin du ikerketa Basurtu, Gurutzeta, Galdakao, Txagorritxu eta Santiago Apostol ospitaleetako langileen laguntzarekin («Factores candidatos a modificar la edad de inicio de la enfermedad de Huntington»). Arabako eta Bizkaiko pazienteen datu kliniko eta odol laginak ere jaso ditu.

Ziburu, la mejor nota de Handi64 en accesibilidad

Aranxa MANTEROLA | BAIONA

El colectivo Handi 64 que reúne a varias asociaciones de personas con minusvalías ha publicado el barómetro de las ciudades de más de 5.000 habitantes más accesibles. Para ello, valoran el número de pasos cebra o estacionamientos adaptados, semáforos sonorizados, existencia de comisión específica de accesibilidad, etc.

La mejor nota en todo el departamento la ha obtenido la localidad labortana de Ziburu con 23 sobre 30.

Le sigue Baiona con 19,6 puntos si bien el colectivo ha mostrado su recelo respecto a las respuestas del Consistorio al cuestionario que se le envió. Handi 64 comprobó que algunas de las afirmaciones no son exactas y contactó con el Ayuntamiento para contrastarlas. Este se reafirmó en sus contestaciones y es por ello que le han atribuido esa nota aunque con la coletilla «datos no fiables».

Del resto de los 13 municipios vascos, los que peor nota obtienen son Bokale (7,9) y Bidarte (7,2).

Una pareja de Getxo fallece en un accidente aéreo en Punta Cana

Un matrimonio de Getxo falleció en un accidente de avión ocurrido el lunes en Punta Cana, en el que también perdieron la vida otras cinco personas (dos belgas, dos bolivianos y el piloto). La pareja se encontraba de turismo en la República Dominicana. La avioneta partió con destino a la terminal de Arroyo Barril, en Samaná, y se estrelló en un campo de golf.

Islandia homenajea a los cazadores de ballenas

N.B. | DONOSTIA

En un acto celebrado en la localidad islandesa de Holmavik, dentro de un congreso organizado con la ayuda del Instituto Etxepare, descubrieron una placa conmemorativa por los cazadores de ballenas fallecidos hace 400 años. Acudieron el ministro de Cultura islandés Illugi Gunnarson y el diputado general de Gipuzkoa Martin Garitano.

En el acto también participó el arqueólogo Magnús Raffso, descendiente de uno de los que participó en la matanza, y el historiador Xabier Irujo, que comparte origen y apellido con un ballenero. Mediante un abrazo sellaron simbólicamente su amistad. En 1615, debido a un naufragio, 32 vascos tuvieron que quedarse en Islandia, y por enfrentamientos con las autoridades el sheriff mandó matarlos.

Raffson e Irujo saludándose en Holmavik. ETXEPARE INSTITUTUA